

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Кафедра туристичного та готельного бізнесу

завдання для самостійної роботи студентів та
методичні рекомендації до їх виконання
з навчальної дисципліни

**«РИНОК ТУРИСТИЧНИХ, РЕСТОРАННИХ ТА ГОТЕЛЬНИХ
ПОСЛУГ»**

для студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм»

Полтава – 2016

Укладач: Шуканов П. В., д. геогр. н., професор кафедри туристичного
та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавського університету економіки і торгівлі»

ЗМІСТ

1. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів	4
2. Індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів	5

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Мета самостійної роботи студентів: набуття додаткових знань, перевірка отриманих знань на практиці, вироблення фахових та дослідницьких вмій та навичок. Зміст самостійної роботи студента над конкретною дисципліною визначають навчальна програма дисципліни, методичні матеріалами, завдання та вказівки викладача. Самостійна робота студента забезпечує система навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручники, навчально-методичні посібники, навчально-методичний комплекс дисципліни тощо. Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента.

Для самостійної роботи студенту також рекомендують відповідну наукову та фахову монографічну і періодичну літературу. Самостійну роботу над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни студенти можуть виконувати у бібліотеці вищого навчального закладу, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також в домашніх умовах. У необхідних випадках ця робота проводиться відповідно до заздалегідь складеного графіка, що гарантує можливість індивідуального доступу студента до потрібних дидактичних засобів. Графік самостійної роботи доводять до відома студентів на початку поточного семестру. Самостійну роботу студентів організовує викладач через систему домашніх завдань, виконання яких має оцінювати викладач, і ця оцінка має входити до семестрової оцінки студента. Завдання самостійної роботи студенти можуть виконувати індивідуально. Контроль за виконанням самостійної роботи здійснюють згідно з вимогами і критеріями, описаними у навчально-методичному комплексі дисципліни. Формами контролю за самостійною роботою може бути усне опитування на практичному занятті та перевірка письмових, або електронних робіт.

Самостійна робота студента складається із підготовки до практичних та індивідуальних занять шляхом виконання усного та письмового домашнього завдання. У процесі самостійної роботи студенти повторюють та закріплюють той матеріал, що був розібраний з науково-педагогічним працівником на лекційних заняттях, а також опановують окремі програмні питання, що передбачені для самостійного вивчення. Самостійна робота, окрім підготовки до практичних занять за відповідним планом, передбачає наукові дослідження певного виду діяльності людини, спостереження, збір, обробку та накопичення наукової інформації та реєстр матеріалів дослідження, ознайомлення з формами запису опрацьованого матеріалу, систематизацію накопиченої інформації та ведення картотеки, публікацію результатів НДР студентів, визначення проблем та розробку методики дослідження ринку туристичних послуг.. Для цього, спираючись на прослуханий лекційний матеріал, опрацювавши основну і додаткову літературу, як навчальної дисципліни студенти ведуть підготовку до публікації статті (тез) в одному з наукових видань України в рамках кафедральної науково-дослідної роботи «Геоелекономічні особливості розвитку туристичної діяльності на засадах партнерства».

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Однією із форм індивідуальної творчої роботи студентів є написання та захист реферату. Кожний студент протягом семестру згідно із затвердженим графіком і тематикою, яка наведена нижче, повинен підготувати і захистити реферат.

Мета написання реферату полягає в тому, щоб навчити студентів пов'язувати теорію із практикою, користуватися літературою, статистичними даними, а також популярно викладати складні питання.

Робота студента над рефератом складається із наступних етапів:

- вибір теми на основі тематики;
- накопичення інформаційного матеріалу;
- підготовка та написання реферату;
- захист реферату.

Студенти представляють реферат у зброшурованому вигляді (папці) на кафедрі протягом семестру.

Реферат повинен мати наступну структуру:

- план;
- короткий вступ;
- виклад основного змісту теми;
- висновки;
- список використаної літератури.

План – це логічна основа реферату, від правильного його складання залежить структура, зміст, логічний зв'язок частин реферату.

Розробка плану обраної теми розпочинається з ознайомлення з відповідною літературою, на основі якої студент складає попередній план з двох-трьох питань. Доцільно попередньо складений студентом план реферату узгодити на консультації із викладачем, який веде лабораторні заняття. План не слід занадто деталізувати. В ньому даються основні, центральні питання теми у логічній послідовності.

Маючи попередній план, студент повинен звернутися до бібліографії. Суттєву допомогу в ознайомленні із бібліографією студенту можуть надати бібліотечні каталоги, довідкова література, наукова та періодична література.

Основному тексту в рефераті передують вступ. У ньому необхідно показати значення, актуальність проблеми, яка розглядається в рефераті, обґрунтувати причини вибору теми. Крім того, необхідно відзначити, у працях яких вітчизняних і зарубіжних вчених з гігієни харчування розглядається дана проблема, сформулювати основну мету, яка ставиться в рефераті.

В основній частині роботи велику увагу слід приділити глибокому теоретичному розкриттю як теми в цілому, так і окремих її питань, правильно ув'язати теоретичні положення із практикою, конкретним фактичним і цифровим матеріалом. Виклад матеріалу повинен здійснюватися строго у відповідності із складеним планом.

Виклад основних питань завершується короткими висновками, де узагальнюються найважливіші положення, які були розглянуті в рефераті, причому у такій формі, щоб прочитавши їх можна було одержати уявлення про зміст реферату.

Реферат повинен бути виконаний грамотно, без помилок, повторів і скорочень.

Важливе значення має правильне оформлення реферату. На титульному аркуші необхідно вказати назву вищого навчального закладу, факультету, реферату, групу, своє прізвище та ініціали, прізвище наукового керівника (викладача). На наступному аркуші наводиться план реферату із наведенням сторінок відповідних розділів.

Наведені у тексті цитати зі спеціальної або нормативної літератури повинні відповідати посиланням на джерела, з яких вони взяті та оформлені таким чином [1, с. 15], де 1 – номер джерела за списком використаної літератури, 15 – номер сторінки. Текст реферату повинен бути набраний на комп'ютері з одного боку аркуша формату А4, шрифт Times New Roman, розмір 14, поля: верхнє та нижнє – 20 мм, ліве – 30 мм, праве – 10 мм. Сторінки повинні бути пронумеровані у правому верхньому куті. Обсяг реферату 15–17 сторінок через 1,5 інтервали.

У кінці реферату наводиться список використаних джерел інформації (5 - 10 джерел), розташованої в алфавітному порядку за прізвищем автора, з наведенням назви праці (статті), видавництва, року видання та загальної кількості сторінок по кожному літературному джерелу.

Підготовлений реферат захищається на індивідуальному занятті. Аргументом для підготовки до захисту реферату є рецензія наукового керівника, в якій робиться висновок у формі: «Реферат допускається до захисту» або «Реферат не допускається до захисту». Якщо реферат не допускається до захисту, то його необхідно доопрацювати відповідно до зауважень у рецензії. Реферат не допускається до захисту, якщо:

- матеріал списаний з підручника без творчої обробки матеріалу;
- основні питання не розкриті або викладені фрагментарно;
- у тексті є помилки;
- реферат оформлений неправильно.

Підготовка до захисту реферату включає усунення недоліків і помилок, вказаних у рецензії та складання короткого резюме реферату (визначення важливих понять, цифр і фактів, формулювання висновків), що буде сприяти закріпленню матеріалу в пам'яті і дозволить під час захисту не заглядати у текст.

Виконання та захист реферату оцінюється за шкалою до 12 балів. Оцінка «відмінно» (10 - 12 балів) студент отримує, якщо у рефераті містяться елементи наукової творчості, робляться самостійні висновки, дається аргументована критика та самостійний аналіз фактичного матеріалу на основі знань спеціальної та довідкової літератури та вільного володіння матеріалом з даної теми.

Оцінка «добре» (7-9 балів) студент отримує у випадку, якщо у рефераті повно розкриті питання теми, студент(ка) продемонстрував розуміння та вільне володіння матеріалом, але відсутні елементи наукової творчості.

Оцінка «задовільно» (4-6 балів) студент отримує тоді, якщо питання теми розкриті на достатньому рівні, але студент не володіє вільно матеріалом, не розуміє або не може пояснити окремі теоретичні положення даної проблеми.

Тематика рефератів.

1. Аналіз динаміки і циклічності економічних процесів.
2. Аналіз кон'юнктури. Методи аналізу основних тенденцій кон'юнктури світового ринку (СР).
3. Вивчення основних рис і особливостей розроблення методики дослідження кон'юнктури СР.
4. Види економічних процесів: еволюційні та хвилеподібні.
5. Економічні барометри. Зміст та ендогенний механізм довгоплинних коливань на СР товарів та послуг.
6. Зміст і види економічної кон'юнктури на ринку товарів та послуг.
7. Інформаційне забезпечення і кон'юнктурні дослідження. Класифікація інформації та значення аналітичної інформації.
8. Класифікація методів аналізу економічної кон'юнктури: загальноекономічні, економіко-статистичні, економіко-математичні.
9. Класифікація основних напрямів вивчення ринку.

10. Класифікація показників кон'юнктури ринку. Особливості розрахунку основних показників ринкової кон'юнктури.
11. Кон'юнктурні оцінки ринкової ситуації. Оцінювання потенціалу та основних пропорцій ринку.
12. Малі цикли економічної кон'юнктури на СР товарі та послуг.
13. Методи дослідження ринку туристичних послуг.
14. Методи збирання первинної інформації. Класифікація методів збору інформації.
15. Методи кон'юнктурного оцінювання підприємницького ризику.
16. Методи прогнозування: екстраполяції, експертних оцінок, економічного моделювання. Інтерпретація прогнозу та оцінка його достовірності.
17. Найкрупніші туристичні комплекси світу.
18. Науковий підхід до проведення кон'юнктурного дослідження. Етапи дослідження на СР товарів та послуг.
19. Основи методики кон'юнктурних досліджень СР.
20. Особливості дослідження кон'юнктури окремих видів ринків.
21. Оцінка рівня коливань в економічній динаміці.
22. Поняття рівноваги в економіці. Економічна статика і динаміка.
23. Послуги у туристичному, готельному і ресторанному господарстві України.
24. Прогноз кон'юнктури. Організація розробки кон'юнктурних прогнозів. Особливості кон'юнктурних прогнозів.
25. Програмне забезпечення моніторингу світового ринку туристичних послуг.
26. Продукція і послуги у туристичному сервісі України.
27. Розвиток туристичного господарства в Україні.
28. Роль і місце кон'юнктурних досліджень у системі ринкових досліджень.
29. Система кон'юнктурних показників. Основні вимоги до використання економічних показників у кон'юнктурному аналізі.
30. Теоретичні засади кон'юнктурного дослідження світового ринку туристичних послуг. Сутність і завдання кон'юнктурних досліджень.